

महात्मा ज्योतिबा फुले जन आरोग्य योजनेतर्गत
विभागाच्या नियंत्रणाखालील शासकीय वैद्यकीय
/ दंत महाविद्यालय व संलग्नित रुग्णालयात
विमा माध्यमातून जमा होणा-या निधीचा
विनियोग करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग
शासन परिपत्रक क्रमांक: वैशिवि-२०२३/प्र.क्र.८३/प्रशा-२
९ वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय आवार,
नविन गो. ते. संकुल इमारत, लोकमान्य टिळक मार्ग
नवीन मंत्रालय, मुंबई ४०० ००९
तारीख: १५ मार्च २०२३

वाचा :-

- १) सार्वजनिक आरोग्य विभाग, शासन निर्णय क्रमांक: रागांयो-२०१६/प्र.क्र.६४/आरोग्य-६,
दिनांक ०४.०८.२०१६.
- २) वैद्यकीय शिक्षण विभाग शासन निर्णय क्रमांक: वैशिवि-२०१७/प्र.क्र.२८२/प्रशा-२, दिनांक
२१.०९.२०१८
- ३) वैद्यकीय शिक्षण विभाग शासन शुद्धीपत्रक क्रमांक: वैशिवि-२०१७/प्र.क्र.२८२/प्रशा-२,
दिनांक १९.०८.२०१९

प्रस्तावना:-

सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या दिनांक ०४.०८.२०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये राज्यात
दारिद्र्य रेषेखालील व दारिद्र्यरेषेवरील कुटुंबांना गंभीर व खर्चिक आजारांवरील मोफत उपचार
देण्यासाठी राज्यामध्ये महात्मा ज्योतिबा फुले जन आरोग्य योजना नवीन स्वरूपात राबविण्यास मान्यता
देण्यात आलेली आहे. सदर योजनेतर्गत विभागाच्या नियंत्रणाखालील शासकीय वैद्यकीय / दंत
महाविद्यालय व संलग्नित रुग्णालयात विमा माध्यमातून जमा होणा-या निधीचा शासकीय वैद्यकीय
रुग्णालयांमध्ये देण्यात येणा-या रुग्णसेवेत सुधारणा करणे, अत्यावश्यक बाबींची खरेदी, यंत्रांची
दुरुस्ती व संस्थेमधील अधिकारी कर्मचा-यांना प्रोत्साहन भत्ता देणे व अन्य महत्वाच्या अशा एकूण २२
बाबींवर विनियोग करण्यास विभागाच्या दिनांक २१.०९.२०१८ च्या शासन निर्णयान्वये मान्यता प्रदान
करण्यात आली होती. तसेच दिनांक २१.०९.२०१८ च्या शासन निर्णयातील परिशिष्ट अ मध्ये बाब क्र.
२३ चा दिनांक १९.०८.२०१९ रोजीच्या शासन शुद्धीपत्रकान्वये समावेश करण्यात आला आहे. सदर
शासन निर्णयातील तरतुदींचे काटेकोरपणे पालन करणे आवश्यक असतांनाही, त्याचे पालन होत
नसल्याची बाब निदर्शनास आली आहे. त्यानुसार विभागाचे संदर्भ क्र. २ व ३ वरील शासन निर्णयातील
तरतुदींचे पालन करण्याच्या अनुषंगाने सूचना निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

६.	शास्त्रक्रिया उपचाराशी संबंधित वार्ड व इतर विभागातील गट "ड" कर्मचारी	५ टक्के	५ टक्के
७.	उपचाराशी संबंधित तांत्रिक कर्मचारी	४ टक्के	४ टक्के
८.	रेकॉर्ड किपिंग सिस्टीम मॅनेजमेंट	१ टक्के	१ टक्के
९.	वैद्यकीय समन्वयक	५ टक्के	५ टक्के
१०.	इतर	१५ टक्के	-
	एकूण	१०० टक्के	१०० टक्के

सदर योजनेतर्गत रुग्णोपचार प्रक्रियेत समाविष्ट उपरोक्त संवर्गातील अधिकारी / कर्मचा-यांच्या अनुषंगाने उपरोक्त प्रमाणात प्रस्तावित केलेला प्रोत्साहन भत्ता रकमेची प्रतिमाह मर्यादा डॉक्टर / सर्जन, इत्यादिच्या बाबतीत मूळ वेतन, महागाई भत्ता व त्यांना देण्यात येणाऱ्या व्यवसायरोग भत्त्याच्या (Non-practicing Allowance) २० टक्के एवढी तर इतर कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत सदर प्रोत्साहनात्मक भत्ता / रक्कम मूळ वेतन व महागाई भत्ता रकमेच्या २० टक्के प्रतिमाह इतक्या मर्यादेत अदा करण्यात यावी.

- ३) प्रस्तुत विषयी रुग्णालयात या योजनेतर्गत करण्यात येणाऱ्या उपचाराच्या अनुषंगाने संबंधित विमा कंपनीकडे दाखल करण्यात येणारे दावे परिपूर्ण व आवश्यक कागदपत्रांसह सादर करण्यासाठी स्पर्धात्मक निविदाद्वारे निवडण्यात येणाऱ्या बाह्यस्रोत कंपनीस सदर योजनेतर्गत प्राप्त होणाऱ्या प्रकरणपरत्वे प्रकरणी ३ टक्के पर्यंत निधी अदा करण्यात यावा
- ४) महात्मा ज्योतिबा फुले जन आरोग्य योजनेतर्गत शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालये व रुग्णालये यांना संबंधित आर्थिक वर्षात प्राप्त होणारा विमा स्वरूपातील उपरोक्त बाबींच्या प्रयोजनार्थ खर्च करण्यात आलेल्या निधीनंतर शिल्लक राहणारा ५२ टक्के निधी संबंधित शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयातील सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट "अ" मध्ये नमूद केलेल्या बाबींवर संबंधित संस्थेच्या अधिष्ठाता यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापित करण्यात येणाऱ्या समितीमार्फत विहित कार्यपद्धतीनुसार व शासन वेळोवेळी निश्चित करेल त्या आर्थिक मर्यादेत खर्च करण्यास मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे.
- ५) संबंधित संस्थेत संस्थेच्या दैनंदिन व महत्वाच्या कामांसाठी राखून ठेवण्यात आलेल्या ५२ टक्के निधीतून कोणती कामे करणे आवश्यक आहे. या संदर्भातील बाबी ठरविण्यासाठी

६.	शस्त्रक्रिया उपचाराशी संबंधित वार्ड व इतर विभागातील गट "ड" कर्मचारी	५ टक्के	५ टक्के
७.	उपचाराशी संबंधित तांत्रिक कर्मचारी	४ टक्के	४ टक्के
८.	रेकॉर्ड किपिंग सिस्टीम मॅनेजमेंट	१ टक्के	१ टक्के
९.	वैद्यकीय समन्वयक	५ टक्के	५ टक्के
१०.	इतर	१५ टक्के	-
	एकूण	१०० टक्के	१०० टक्के

सदर योजनेतर्गत रुग्णोपचार प्रक्रियेत समाविष्ट उपरोक्त संवर्गातील अधिकारी / कर्मचा-यांच्या अनुषंगाने उपरोक्त प्रमाणात प्रस्तावित केलेला प्रोत्साहन भत्ता रकमेची प्रतिमाह मर्यादा डॉक्टर / सर्जन, इत्यादिच्या बाबतीत मूळ वेतन, महागाई भत्ता व त्यांना देण्यात येणाऱ्या व्यवसायरोग भत्त्याच्या (Non-practicing Allowance) २० टक्के एवढी तर इतर कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत सदर प्रोत्साहनात्मक भत्ता / रक्कम मूळ वेतन व महागाई भत्ता रकमेच्या २० टक्के प्रतिमाह इतक्या मर्यादेत अदा करण्यात यावी.

- ३) प्रस्तुत विषयी रुग्णालयात या योजनेतर्गत करण्यात येणाऱ्या उपचाराच्या अनुषंगाने संबंधित विमा कंपनीकडे दाखल करण्यात येणारे दावे परिपूर्ण व आवश्यक कागदपत्रांसह सादर करण्यासाठी स्पर्धात्मक निविदाद्वारे निवडण्यात येणाऱ्या बाह्यस्रोत कंपनीस सदर योजनेतर्गत प्राप्त होणाऱ्या प्रकरणपरत्वे प्रकरणी ३ टक्के पर्यंत निधी अदा करण्यात यावा
- ४) महात्मा ज्योतिबा फुले जन आरोग्य योजनेतर्गत शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालये व रुग्णालये यांना संबंधित आर्थिक वर्षात प्राप्त होणारा विमा स्वरूपातील उपरोक्त बाबींच्या प्रयोजनार्थ खर्च करण्यात आलेल्या निधीनंतर शिल्लक राहणारा ५२ टक्के निधी संबंधित शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयातील सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट "अ" मध्ये नमूद केलेल्या बाबींवर संबंधित संस्थेच्या अधिष्ठाता यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापित करण्यात येणाऱ्या समितीमार्फत विहित कार्यपद्धतीनुसार व शासन वेळोवेळी निश्चित करेल त्या आर्थिक मर्यादेत खर्च करण्यास मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे.
- ५) संबंधित संस्थेत संस्थेच्या दैनंदिन व महत्वाच्या कामांसाठी राखून ठेवण्यात आलेल्या ५२ टक्के निधीतून कोणती कामे करणे आवश्यक आहे. या संदर्भातील बाबी ठरविण्यासाठी

खालीलप्रमाणे अधिष्ठाता यांचे अध्यक्षतेखाली प्रत्येक संस्थेत खालीलप्रमाणे समिती गठीत करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या होत्या:-

अ.क्र.	पदनाम	समितीमधील पद
१.	संबंधित संस्थेचे अधिष्ठाता	अध्यक्ष
२.	संस्थेतील एक विभाग प्रमुख (सर्जरी)	सदस्य
३.	संस्थेतील एक विभाग प्रमुख (मेडिसीन)	सदस्य
४.	संबंधित संस्थेचे (महाविद्यालय / रुग्णालय) मुख्य प्रशासकीय / प्रशासकीय अधिकारी	सदस्य सचिव
५.	बांधकाम / विद्युत विषयक कामांच्या अनुषंगाने संबंधित संस्थेतील सार्वजनिक बांधकामाचे उपविभागीय अभियंता दर्जाचे वा त्याने नेमलेला राजपत्रित दर्जाचा अभियंता	सदस्य
६.	संबंधित रुग्णालयाचे वैद्यकीय अधीक्षक	सदस्य

सदर समिती या निधीतून संस्थेची करण्यात येणारी कामे व त्याची प्राथमिकता, प्राधान्यता, निकड इत्यादी बाबत बैठकीत चर्चा करून ठरविण्यात यावीत. सदर बैठकीत संबंधित समिती याविषयी उपलब्ध निधीतून करण्यात आलेल्या कामांचा नियमितपणे आढावा घेईल. संबंधित विभागप्रमुख त्यांच्या विभागांतर्गत या निधीतून करण्यात येणाऱ्या / आलेल्या कामांचा प्रगती अहवाल / माहिती बैठकीत सादर करील. बैठकीचे सदस्य सचिव सदर माहितीचे संकलन करतील. याविषयी करण्यात येणारा खर्च केवळ शासनाने मान्यता दिलेल्या बाबींवरच विहित कार्यपद्धतीनुसार, शासनाने वेळोवेळी विहित/ प्रदान केलेल्या आर्थिक मर्यादेतच करण्यात येईल, या तत्वाचे सदर समिती कटाक्षाने पालन करील. सदर समितीची प्रत्येक महिन्यात किमान एक बैठक आयोजित करण्यात येईल. सदर निधीतून संबंधित संस्थेमध्ये करण्यात येणाऱ्या कामांचा माहनिहाय झालेल्या खर्चाची माहिती संबंधित संस्था संचालक, वैद्यकीय शिक्षण आणि संशोधन, मुंबई यांना सादर करेल. संचालनालय सदर माहितीचे उचित कार्यवाहीस्तव संकलन करून झालेल्या खर्चाचा तिमाही आढावा घेण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत.

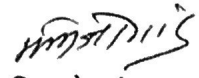
६) सोबतच्या परिशिष्ट "अ" मध्ये कालानुरूप व आवश्यकतेनुसार काही बाबी समाविष्ट वा वगळावयाच्या असतील तर अशी कार्यवाही शासन मान्यतेने करण्यास मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे.

७) प्रस्तुत विषयी विभागाकडे पूर्वीच्या राजीव गांधी जीवनदायी आरोग्य योजना व सध्या कार्यान्वित महात्मा ज्योतिबा फुले जन आरोग्य योजनेच्या कार्यपद्धतीच्या अनुषंगाने विमा

दाव्यापोटी प्राप्त रक्कमेपैकी शिल्लक असलेल्या रकमेतून २५ टक्के रक्कम शासनास (वित्त विभागास) समर्पित करण्यास व उर्वरित ७५ टक्के रक्कम सदर प्रस्तावासह जोडलेल्या परिशिष्ट अ मध्ये नमुद केलेल्या बाबींवर खर्च करण्यास मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे.

- ८) सदर प्रकरणी प्रोत्साहन भत्ता अदा करण्याची यापुर्वीची कार्यपद्धतीच पुढे सुरु ठेवण्यात येत आहे. याबाबत तीन वर्ष पूर्ण होण्याच्या कालावधीपूर्वी सदर बाबींच्या एकंदरीत फलनिष्पत्तीचा आढावा घेऊन सदर प्रोत्साहन भत्ता अदा करणे बाबतची कार्यपद्धती सुरु ठेवावी किंवा कसे, याबाबत आढावा घेऊन शासन मान्यतेने पुनर्निर्णय घेण्यासही मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे.
- ९) उपरोक्तप्रमाणे झालेला निर्णय सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या अखत्यारितील रुग्णालयातील अधिकारी / कर्मचारी यांनाही लागू करण्याबाबतची दुरुस्ती मंत्रीमंडळाने सूचवून त्यास मंत्रीमंडळ बैठकीमध्ये मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे. त्यानुषंगाने स्वतंत्र आदेश निर्गमित करण्याची कार्यवाही सार्वजनिक आरोग्य विभागाने करण्याबाबत तसेच सदर योजना राज्यातील सर्व महानगरपालिकांमधील रुग्णालयांना लागू करता येईल किंवा कसे याबाबत नगर विकास विभागाने पडताळणी करून स्वतंत्र कार्यवाही करण्याच्या सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. करण्याची यापुर्वीची कार्यपद्धतीच पुढे सुरु ठेवण्यात येत आहे.
- १०) वरील अनु क्र. १ ते ९ वरील तरतूदींचे पालन करण्यास कसूर करणा-या अधिकारी / कर्मचा-यांविरुद्ध विभागीय चौकशी प्रस्तावित करण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(म. गि. जोगदंड)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य.
३. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मुख्यमंत्री सचिवालय, मुंबई.
४. मा. उपमुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, उपमुख्यमंत्री सचिवालय, मुंबई.
५. मा. मंत्री (वै. शि.) यांचे खाजगी सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई

६. आयुक्त, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, मुंबई.
७. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) १/२, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई / नागपूर.
८. संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, मुंबई.
९. सर्व अधिष्ठाता/वैद्यकीय अधीक्षक, शासकीय वैद्यकीय/दंत/आयुर्वेद महाविद्यालय.
१०. अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई.
११. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
१२. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
१३. निवडनस्ती/ प्रशासन-२

शासन परिपत्रक, वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, क्रमांक वैशिवि-२०२३/ प्र.क्र.८३/प्रशा-२, दिनांक १५.०३.२०२३ सोबतचे परिशिष्ट-अ

परिशिष्ट-अ	
अ.क्र.	बाबी
१.	संबंधित संस्थेमध्ये संशोधनविषयक कार्य व आंतरराष्ट्रीय स्तरावर संशोधनात्मक अहवाल / कागदपत्रे तयार करण्यासाठी संबंधित अधिष्ठाता यांच्या अध्यक्षतेखाली संस्थेतील तीन सेवा ज्येष्ठ विभाग प्रमुख यांचा समावेश असलेली समिती तयार करण्यात यावी. सदर समिती ५२ टक्के निधीपैकी ५ टक्के निधी उपरोक्त संशोधन विषयक बाब व आवश्यक यंत्रसामुग्री खरेदीसाठी आर्थिक मर्यादेच्या अधीन राहून मान्यता.
२.	रुग्णालय बाह्य भूलतज्ञाच्या वा अन्य विषयातील तज्ञ यांच्या सेवा संबंधित रुग्णोपचारा संबंधित बाबीसाठी घेतल्यास शासन वेळोवेळी निश्चित करेल त्या मर्यादेत अदा करावयाची फी
३.	संस्थेतील ज्या यंत्रसामुग्रीचा देखभाल/दुरुस्ती करार अस्तित्वात नाही किंवा संपुष्टात आला आहे अशा यंत्रसामुग्रीच्या देखभाल दुरुस्तीवर येणारा तातडीचा खर्च विहीत पद्धतीने करता येईल. त्याचप्रमाणे यंत्रसामुग्रीचा वार्षिक देखभाल करार करता येईल.
४.	रुग्णालयीन सुधारणांबाबत येणाऱ्या अडीअडचणीवर मात करण्यासाठी लागणारा तातडीचा खर्च तसेच रुग्णांच्या कल्याणकारी योजनेवर येणारा खर्च.
५.	अपवादात्मक परिस्थितीत रुग्णांना तातडीने लागणारी जीवरक्षक औषधे व उपकरणांवरील खर्च
६.	प्रयोगशाळा व रक्तपेढी अद्ययावत ठेवण्याच्या दृष्टीने येणारा खर्च,
७.	रुग्णवाहिकेच्या इंधनासाठी येणारा तातडीचा खर्च,
८.	संबंधित महानगरपालिका/महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ/मुंबई विद्युत पुरवठा व परिवहन मंडळाची दंडात्मक कारवाई टाळण्याच्या दृष्टीने येणारा किमान तातडीचा खर्च, तसेच रुग्ण उपचारास्तव पुरेसा व सुरळीत विद्युत पुरवठा व्हावा यास्तव करावयाच्या उपाययोजनांवरील करावयाचा खर्च (सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या मान्यतेनंतर)
९.	देहदान करण्यात येणाऱ्या व्यक्तींच्या शव वाहीनीवरील खर्च,
१०.	रुग्णालयाच्या इमारतीची तातडीची किरकोळ दुरुस्ती, यात काचेचे तावदान बदलणे, पाण्याची गळती थांबविण्यासाठी प्लॅस्टर करणे, नळांना वॉशर टाकणे इत्यादीसारख्या छोट्या दुरुस्त्यांचा समावेश राहील.
११.	विद्यार्थी हिताच्या दृष्टीकोनातून शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील प्रयोगशाळा अद्ययावत ठेवण्यासाठी लागणारी उपकरणे, शैक्षणिक प्रयोजनार्थ लागणारी उपकरणे तसेच ग्रंथालयातील शैक्षणिकदृष्ट्या महत्वाची पुस्तके सुस्थितीत ठेवण्यासाठी येणारा

	आवर्ती/अनावर्ती खर्च.
१२.	संबंधित उद्दिष्टाखाली पुरेसा निधी उपलब्ध नसल्यास अत्यंत तातडीच्या परिस्थितीत संस्थेसाठी आवश्यक असणारी यंत्रसामुग्री विहीत कार्यपद्धतीनुसार व शासनाने वेळोवेळी विहीत केलेल्या आर्थिक मर्यादेत खरेदी करणे.
१३.	(२१) सामुग्री व पुरवठा या उद्दिष्टाखाली पुरेसे अनुदान उपलब्ध नसल्यास अत्यंत तातडीच्या परिस्थितीत वैद्यकीय शिक्षण व रुग्णहित विचारात घेता या उद्दिष्टाखालील बाबी विहीत कार्यपद्धतीनुसार व शासनाने वेळोवेळी विहीत केलेल्या आर्थिक मर्यादेत खरेदी करणे.
१४.	(७२) यंत्रसामुग्री व साधनसामुग्री दुरुस्ती व परिरक्षण उद्दिष्टाखाली पुरेसा निधी उपलब्ध न झाल्यास याविषयीचा खर्च (विहीत कार्यपद्धतीनुसार)
१५.	अनुदानाअभावी प्रलंबित असलेली जीवरक्षक प्राणवायु पुरवठ्यांची देयके.
१६.	संबंधित उद्दिष्टाखाली निधी उपलब्ध नसल्यास कंत्राटी सेवेची देयके.
१७.	संबंधित उद्दिष्टाखाली निधी नसल्यास रुग्णोपचारासाठी आवश्यक वाहने व रुग्णवाहिका दुरुस्ती.
१८.	यंत्रसामुग्री व साधनसामुग्री निर्लेखन निरीक्षणासाठी येणारा खर्च.
१९.	संस्थेच्या जागेची मोजणीसाठी अदा करावयाचे शासकीय शुल्क.
२०.	संबंधित उद्दिष्टाखाली निधी उपलब्ध नसल्यास (१९) आहार खर्चावरील प्रलंबित देयके.
२१.	रसायने व किट्स यांची प्रलंबित देयके.
२२.	संबंधित लेखाशिर्षाखाली निधी उपलब्ध नसल्यास जैविक निकृष्ट दर्जाची (बायोडिग्रीडेबल) / जैविक औषधी कच-याच्या पिशव्या (बायो मेडिकल वेस्ट बॅगांची) प्रलंबित देयके.
२३.	विभागाच्या अधिपत्याखालील सर्व प्रकारच्या व सर्व स्तरावरील विविध न्यायिक प्रकरणांचा शीघ्रगतीने निपटारा करण्याकरीता नियुक्त करण्यात येणा-या विशेष समुपदेशक (Special Counselor) यांचे मानधन / फी तसेच न्यायालयाच्या आदेशानुसार भरावयाच्या रकमा या बाबींकरीता येणारा खर्च, सदर बाबींचा संस्थानिहाय वार्षिक रु. १.०० कोटी व संपूर्ण विभागाकरीता रु. २.०० कोटीच्या मर्यादेत असावा.
